



امتحانات متمرکز عمومی نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰

ساعت برگزاری: ۸:۴۰ صبح | نمره: ۱۸ | مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

مهر مدرسه

کد طلسمی:

کد امتحان:	۲۴۰۰/۱/۱۹
تاریخ آزمون:	۱۴۰۰/۱۰/۱۸
عنوان:	منطق ۱
کتاب:	دانش منطق
محدوده:	از ابتدای کتاب تا ابتدای منطق تصدیقات (ص ۱۶۰-۲۵)
حذفیات:	ندارد

کلمه از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۱- موضوع علم منطق چیست؟ ص ۳۹

- الف. تصدیق و استدلال ☐
- ب. قضیه و تصدیق ☐
- ج. معرف و حجت ☒
- د. تعریف و قضیه ☐

۲- تبویب دوبخشی منطق (تصورات و تصدیقات) از ابتکارات کدام دانشمند است؟ ص ۶۴

- الف. شیخ اشراق ☐
- ب. ابن سینا ☒
- ج. ملاصدرا ☐
- د. فارابی ☐

۳- دلالت عبارت: «چای بیاور» بر «آوردن قند همراه چای»، چگونه دلالتی است؟ ص ۸۰

- الف. تضمنی ☐
- ب. مطابقی ☐
- ج. التزامی ☒
- د. طبعی ☐

۴- اصطلاح «خمس» در فقه از کدام قسم الفاظ است؟ ص ۹۳

- الف. مختص ☐
- ب. مشترک ☐
- ج. مرتجل ☐
- د. منقول ☒

۵- نسبت میان «غیر باسواد» و «غیر طلبه» کدام است؟ ص ۱۰۹

- الف. عموم و خصوص من وجه ☐
- ب. عموم و خصوص مطلق ☒
- ج. تباین جزئی ☐
- د. تساوی ☐

۶- زوجیت برای عدد چهار، چه نوع عرضی است؟ ص ۱۴۶

- الف. عرضی لازم بین اخص ☒
- ب. عرضی لازم بین اعم ☐
- ج. عرضی لازم غیر بین ☐
- د. عرضی مفارق ☐

۷- اشکال «منطق خود نیازمند منطق است» که برخی بر علم منطق وارد کرده‌اند، را تبیین کرده، پاسخ دهید. ص ۴۵-۴۶

جواب: اگر علوم به دانش منطق نیازمند باشند و بدون آن در گرداب مغالطات گرفتار می‌شوند پس باید اذعان کرد که خود منطق هم نیازمند دانشی به نام منطق است و دانش جدید نیز نیاز به منطقی دیگر دارد و بدین ترتیب نیازمندی به منطق تا بی‌نهایت ادامه پیدا خواهد کرد. (۱ نمره)

پاسخ: با توجه به اینکه قوانین منطق به قواعد بدیهی ختم می‌شوند، قوانین منطق به این قواعد بدیهی نیازمندند و این قوانین چون بدیهی‌اند نیازمند اکتساب نیستند در نتیجه علم منطق به منطق دیگری نیاز ندارد. (۱ نمره) [پاسخ دیگر در کتاب]

۸- «تجريد» و «تعميم» را به همراه مثال تبیین نمایید. ص ۷۵-۷۴

جواب: ذهن تصوراتی ذهنی جزئی را که به وسیله حواس دریافت کرده است، تجريد می‌کند، یعنی چند چیز که در خارج همیشه با هم هستند و ذهن نیز آنها را با یکدیگر دریافت کرده است از هم تفکیک می‌کند مثلاً عدد را همواره با معدود دریافت می‌کند ولی بعد از تجريد اعداد را مجزاً از معدود تصور می‌نماید. تعميم: ذهن صورت‌های دریافت شده جزئی را در داخل خود به صورت مفاهیمی عام در می‌آورد مثلاً از راه حواس، افرادی را از قبیل حسن و حسین و احمد می‌بیند سپس از آنها مفهوم فراگیر به نام انسان می‌سازد.

۹- بین الفاظ زیر چه نوع تقابلی وجود دارد؟ ص ۸۸-۸۷

الف) عقب و جلو : جواب: تضایف

ب) گرما و سرما: جواب: تضاد

ج) سفیدی و غیر سفیدی: جواب: تناقض

د) عالم و جاهل: جواب: ملکه و عدم ملکه

۱۰- تناقض ظاهری در جمله «فعل، مبتدا واقع نمی‌شود» را بیان کرده، چگونه پاسخ داده می‌شود؟ ص ۱۰۵

جواب: تناقض: در همین جمله به لحاظ ترکیبی، فعل مبتدا قرار گرفته است پس چگونه گفته می‌شود فعل مبتدا واقع نمی‌شود.

پاسخ: آنچه در این ترکیب مبتدا قرار گرفته است، مفهوم فعل است و آنچه در جمله نمی‌تواند نقش مبتدا را ایفا کند، مصداق آن است به عبارت دیگر: فعل به حمل اولی، مبتدا واقع می‌شود و فعل به حمل شایع، مبتدا واقع نمی‌شود.

۱۱- هر یک از تعاریف زیر فاقد کدام یک از شرایط تعریف است؟ توضیح دهید. ص ۱۲۷-۱۲۶

الف) اسد شیر است. جواب: شرط سوم را ندارد یعنی معنای اسد و شیر یکسان است و تعریف مغایرت مفهومی ندارد.

ب) اسب حیوان چهارپا است. جواب: شرط اول را ندارد یعنی تعریف جامع و مانع نیست زیرا حیوان چهارپا اعم از اسب است و بسیاری از حیوانات دیگر را شامل می‌شود.

۱۲- ملاک تمایز «کلی ذاتی» و «کلی عرضی» در نظر مصنف، چیست؟ به همراه مثال توضیح دهید. ص ۱۳۳

جواب: کلی ذاتی به لحاظ معرفتی و عقلانی مقدم بر حقیقت شیء است، در صورتی که امر عرضی مؤخر از آن است، مثلاً هنگام تصور ۱۴ لزوماً عدد بودن را قبلاً تصور می‌کنیم در نتیجه «عدد» برای ۱۴ ذاتی است اما زوج بودن آن را پس از تصور ۱۴، تصور می‌کنیم در نتیجه زوجیت برای ۱۴ عرضی است.

۱۳- در سلسله انسان > حیوان > جسم نامی > جوهر؛ نوع سافل -جنس الاجناس و انواع اضافی را بنویسید. ص ۱۴۲-۱۴۱

جواب: نوع سافل: انسان - جنس الاجناس: جوهر (۱ نمره) - انواع اضافی: انسان و حیوان و جسم نامی و جسم (۱ نمره)

۱۴- نوع تعریف‌های زیر را مشخص کنید. ص ۱۵۴-۱۵۱

الف) انسان حیوان ناطق است. جواب: حد تام

ب) انسان شاعر است. جواب: رسم ناقص

ج) انسان ناطق است. جواب: حد ناقص

د) انسان حیوان نویسنده است. جواب: رسم تام